

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้จะศึกษาลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลใน กรุงเทพมหานคร ตามที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ต้องการ เปรียบเทียบลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกระหว่างสถาบันที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์ และเปรียบเทียบลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกในระหว่างผู้ที่มีวุฒิต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาล ๒ สถาบัน จำนวน ๕๒ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน ๕๕ ข้อ โดยดัดแปลงมาจากแบบของ ลิเคอร์ท สเกล (Likert scale) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๐ คน เพื่อหาข้อบกพร่อง เมื่อนำมาแก้ไขแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่กำหนดไว้ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ หามัถิมเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิก โดยใช้ F-test และเมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ทดสอบความแตกต่างของลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกแต่ละคู่ โดยใช้ อัตราส่วนวิกฤติ (Critical ratio) ทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

๑. สถานภาพของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
 - ๑.๑ ครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ อายุระหว่าง ๒๐ - ๓๐ ปี ไม่มีครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลใดเลยที่มีอายุตั้งแต่ ๕๐ ปีขึ้นไป

๑.๒ ครอบคลุมกิจการคลินิกส่วนใหญ่ค่าจ้างชั้น โท คือ มีจำนวนร้อยละ ๕๙.๗๙ และชั้นตรี จำนวนร้อยละ ๕๐.๒๑ ไม่มีผู้ใดค่าจ้างตำแหน่งชั้นต่ำกว่าหรือสูงกว่านี้

๑.๓ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๕ - ๑๐ ปี คือ จำนวนร้อยละ ๓๖.๙๖ และมีผู้ปฏิบัติงานนานกว่า ๑๐ ปี จำนวนน้อยคือ ร้อยละ ๓.๖๐

๒. เมื่อเปรียบเทียบอัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกในปัจจุบันกับที่ครูปฏิบัติการคลินิก ของการ พญา

๒.๑ ในด้านการศึกษา อัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกในปัจจุบันกับที่ครูปฏิบัติการคลินิกของการไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ อัตราการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการคลินิกในปัจจุบันประมาณ ๒๐ ชั่วโมง/สัปดาห์ และครูปฏิบัติการคลินิกของการเวลาในการปฏิบัติงานค่านี้นี้ประมาณ ๑๙ ชั่วโมง/สัปดาห์

๒.๒ ด้านการวิจัย อัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกในปัจจุบันไม่ตรงกับที่ครูปฏิบัติการคลินิกของการ คือ อัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกในปัจจุบันประมาณ ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ แต่ที่ครูปฏิบัติการคลินิกของการคือ ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์

๒.๓ ด้านการบริการพยาบาล อัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกในปัจจุบัน ไม่ตรงตามที่ครูปฏิบัติการคลินิกของการ กล่าวคือ ครูปฏิบัติการคลินิกของการใช้เวลาในการปฏิบัติงานค่านี้นี้เพียงสัปดาห์ละ ๑๐ ชั่วโมง ซึ่งในปัจจุบันครูปฏิบัติการคลินิกใช้เวลาในการปฏิบัติงานค่านี้นี้สัปดาห์ละ ๑๔ ชั่วโมง

๒.๔ ด้านการบริหาร ครูปฏิบัติการคลินิกเห็นว่า อัตราการทำงานในปัจจุบันเหมาะสม ตรงกับที่ของการแล้ว คือ ใช้เวลาในการปฏิบัติงานด้านการบริหารนี้สัปดาห์ละประมาณ ๔ ชั่วโมง

๓. เมื่อเปรียบเทียบลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิก ตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ของการ โดยส่วนรวม และแต่ละด้านของลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. เมื่อพิจารณาลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลแต่ละแห่งของการ พบว่า

๔.๑ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่เป็นปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับตามที่ต้องการนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในทุก กิจกรรม

๔.๒ โรงพยาบาลศิริราช ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่เป็นปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ที่ต้องการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในด้านการศึกษาและการวิจัย ส่วนในด้านบริการพยาบาล และการบริหารไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔.๓ โรงพยาบาลรามาธิบดี ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่เป็นปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ที่ต้องการนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในด้านการวิจัย ส่วนในด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔.๔ โรงพยาบาลหญิง ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่เป็นปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ที่ต้องการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ใน ๒ ด้านคือ ด้านการวิจัย และการบริหาร ส่วนในด้านการศึกษาและการบริการพยาบาล ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔.๕ โรงพยาบาลวชิระ ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่เป็นปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ที่ต้องการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ใน ๒ ด้านคือ ด้านการวิจัย และการบริหาร ส่วนในด้านการศึกษาและการบริการพยาบาลไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔.๖ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่เป็นปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ที่ต้องการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในด้านการวิจัย การบริการพยาบาล และการบริหาร ส่วนในด้านการศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๕. เมื่อเปรียบเทียบลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่เป็นปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ที่ต้องการ ในระหว่าง ๖ สถาบัน พบว่า

๕.๑ ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันใน ๒
สถาบัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในด้านการบริการพยาบาล
และการบริหาร ส่วนในด้านการศึกษาและการวิจัยนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .๐๕

๕.๒ ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการนั้น
ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในทุก ๆ กิจกรรม

๖. ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน ในสถาบันที่มีและ
ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในด้านการบริการ
ส่วนอีก ๓ ด้านนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๗. ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการในสถาบันที่มีและ
ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในทุก ๆ กิจกรรม

๘. ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ต้องการ ในระหว่าง
ผู้ที่มิวติต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลใน
กรุงเทพมหานคร พบว่า อัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน
เป็นไปตามที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการในกิจกรรม ๒ ด้าน คือ ด้านการศึกษาและการบริหาร
กล่าวคือ ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมด้านการศึกษาสัปดาห์ละ ๒๐
ชั่วโมง ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ นิยพรรณ ชูวาพิทักษ์^๑ ที่ว่า โดยเฉลี่ยครูทำหน้าที่ด้าน
การสอนสัปดาห์ละ ๒๐ ชั่วโมง จากผลการวิจัยของ นงนุช สารภรณ์^๒ ปรากฏว่า อัตรา

^๑ นิยพรรณ ชูวาพิทักษ์, เรื่องเดิม. หน้า ๔๕.

^๒ นงนุช สารภรณ์, เรื่องเดิม. หน้า ๕๒.

การสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็น ๑๘, ๑๙ และ ๑๘ ชั่วโมงตามลำดับ และจากผลการวิจัยของ เปรมจิตต์ จีรพันธ์^๓ และ พิศมัย ศรีอำไพ^๔ พบว่า อาจารย์ประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้เวลาในการสอน ๒๔ และ ๒๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ตามลำดับ แสดงว่า อัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลไม่ได้แตกต่างไปจากอัตราการทำงานของครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และอัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกต่ำกว่าอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเพียงเล็กน้อย

ส่วนในด้านการบริหาร อัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันตรงกับที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการ คือ สัปดาห์ละ ๔ ชั่วโมง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูปฏิบัติการคลินิกจะต้องใช้เวลาด้านใหญ่ในการควบคุมดูแลนักศึกษาบนคลินิก ประการหนึ่ง ประกอบกับระบบการบริหารงานของโรงเรียนพยาบาลทุกแห่ง มีโรงพยาบาลที่ทำหน้าที่บริหารโดยตรงอยู่แล้ว ครูปฏิบัติการคลินิกทำหน้าที่ในการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และประสานงานเท่านั้น ดังนั้น ครูปฏิบัติการคลินิกจึงเห็นว่า เวลาที่ใช้ในด้านการบริหารสัปดาห์ละ ๔ ชั่วโมงก็เป็นการเพียงพอแล้ว

อัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ต้องการน้อยกว่าอัตราการทำงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงในปัจจุบัน ด้านการบริการพยาบาล คือ ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการเวลาในการบริการพยาบาลเพียงสัปดาห์ละ ๑๐ ชั่วโมง แต่ที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันครูปฏิบัติการคลินิกใช้เวลาในการบริการพยาบาล สัปดาห์ละ ๑๔ ชั่วโมง จากผลการวิจัย พบว่า ครูปฏิบัติการคลินิกบางคนไม่ได้ให้บริการพยาบาลเลย มีบางท่านที่ให้บริการพยาบาลถึงสัปดาห์ละ ๔๐ ชั่วโมง แต่อย่างไรก็ตาม ครูปฏิบัติการคลินิกส่วนใหญ่ให้บริการพยาบาลสัปดาห์ละ ๒๐ และ ๑๕ ชั่วโมง (ดูภาคผนวก ก.) จะเห็นได้ว่า อัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิก

^๓ เปรมจิตต์ จีรพันธ์, เรื่องเดิม. หน้า ๔๘.

^๔ พิศมัย ศรีอำไพ, เรื่องเดิม. หน้า ๔๕.

๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

งานบริการพยาบาลแตกต่างกันมากตั้งแต่ ๐ - ๔๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เมื่อเฉลี่ยแล้วครู
 ปฏิบัติการคลินิกใช้เวลาในการให้บริการพยาบาลสัปดาห์ละ ๑๔ ชั่วโมง แก่ครูปฏิบัติการคลินิก
 ของการใช้เวลาในการให้บริการพยาบาลลดลงเป็นสัปดาห์ละ ๑๐ ชั่วโมง ทั้งนี้เนื่องจาก
 ว่า เมื่อนับไปบนกรณีแล้วครูปฏิบัติการคลินิกจะต้องให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วยในขณะที่
 เกี่ยวพันกับที่ควบคุมการปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาล หรือเนื่องจากจำนวนผู้ป่วยมาก
 พยาบาลประจำการมีไม่เพียงพอ ครูปฏิบัติการคลินิกจึงจำเป็นต้องให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วย
 เวลาที่ครูปฏิบัติการคลินิกควรจะให้แก่นักศึกษาพยาบาลจึงน้อยลง ทำให้การนิเทศงานของนักศึกษา
 พยาบาลเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง การถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศึกษาพยาบาลไม่ได้เต็มที่ ไม่ค่อยช่วย
 นักศึกษาพยาบาลแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในด้านการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นเหตุให้ครูปฏิบัติการคลินิก
 ๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

สำหรับอัตราการทำงานของครูปฏิบัติการคลินิกในด้านการวิจัยตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน
 ต่ำกว่าที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการ กล่าวคือ ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการเวลาในการปฏิบัติงาน
 ด้านการวิจัยสัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง แต่ที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันเพียงสัปดาห์ละ ๐ ชั่วโมง จาก

- ๑ อรอนงค์ ธรรมลิขิตกุล, เรื่องเดิม, หน้า ๔๒.
- ๒ นภาพร นนตกร, เรื่องเดิม, หน้า ๕๗.
- ๓ พรรณีภา เกษะประกร, เรื่องเดิม, หน้า ๕๕.

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครอบคลุมการคลินิคว่าส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้านการวิจัยเลย ในปัจจุบัน และเวลาที่ครอบคลุมการคลินิคของการในด้านการวิจัยนั้นอยู่ระหว่าง ๐ - ๒๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (ดูภาคผนวก ก.) การที่อัตราการทำงานของครอบคลุมการคลินิคในปัจจุบันต่ำกว่าที่ครอบคลุมการคลินิคของการอาจเนื่องจาก ครอบคลุมการคลินิคใช้เวลาในการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ มากจนไม่มีเวลาเหลือพอสำหรับการวิจัย หรือขาดความรู้ในด้านการวิจัย หรือขาดการสนับสนุนในการวิจัย จึงทำให้ครอบคลุมการคลินิคส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้านการวิจัยเลย ทั้ง ๆ ที่ครอบคลุมการคลินิคเห็นความสำคัญและประโยชน์ของงานด้านการวิจัย ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนจากการที่ครอบคลุมการคลินิคของการ เวลาในการปฏิบัติงานด้านการวิจัยมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า อัตราการทำงานของครอบคลุมการคลินิคประจำโรงพยาบาลในแต่ละตานั้นแตกต่างกัน เป็นการไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ ๕ ที่วางไว้ว่า อัตราการทำงานของครอบคลุมการคลินิคประจำโรงพยาบาลในแต่ละตานั้นไม่แตกต่างกัน อัตราการทำงานของครอบคลุมการคลินิคในปัจจุบันตรงตามที่ครอบคลุมการคลินิคของการในด้านการศึกษา และการบริหาร ส่วนในด้านการบริการพยาบาลนั้นครอบคลุมการคลินิคของการใช้เวลาโดยลงกว่าที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน แต่ตรงเวลาในด้านการวิจัยมากขึ้น นั่นคือ สนองสมมติฐานการวิจัยข้อที่ ๔ ในด้านการศึกษาและการบริหาร และไม่สนองสมมติฐานการวิจัยข้อที่ ๔ ในด้านการบริการพยาบาล และการวิจัย

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะงานของครอบคลุมการคลินิคประจำโรงพยาบาล โดยส่วนรวม และแต่ละตานั้นแล้ว พบว่า ลักษณะงานของครอบคลุมการคลินิคตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันแตกต่างกับลักษณะงานที่ครอบคลุมการคลินิคของการ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๐ ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานข้อที่ ๑ ที่วางไว้ว่า ลักษณะงานของครอบคลุมการคลินิคประจำโรงพยาบาลโดยส่วนรวมและแต่ละตานั้นไม่แตกต่างกัน การที่ลักษณะงานของครอบคลุมการคลินิคตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าลักษณะงานที่ครอบคลุมการคลินิคของการ อาจพิจารณาจากความแตกต่างกันเป็นรายลักษณะของงานแต่ละกิจกรรมได้ดังนี้

- ๑. ด้านการศึกษา ลักษณะงานของครอบคลุมการคลินิคซึ่งไม่มีความแตกต่างกัน คือ การวางแผนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ การปฐมนิเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติงานใน

คลินิกแก่นักศึกษาพยาบาล การนิเทศการปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล การมอบหมายงานให้แก่ นักศึกษาพยาบาลให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล การ Conference เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล และการประเมินผลการปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาพยาบาลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ครูปฏิบัติการคลินิกจะต้องปฏิบัติเป็นประจำเป็นงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของครูปฏิบัติการคลินิก โดยตรง ดังเช่น ที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กำหนดหน้าที่ของครูประจำหอผู้ป่วย ไว้ดังนี้ คือ รับผิดชอบการสอนรวมทั้งการประเมินผลการศึกษากิจกรรมปฏิบัติในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล ในกรณีนิเทศนักศึกษาพยาบาลในการศึกษากิจกรรมปฏิบัติ ปฐมนิเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแก่นักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นปฏิบัติงานใหม่ เลือกและมอบหมายงานประจำวันให้นักศึกษาพยาบาลตามระดับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล จัดให้มีการประชุมร่วมกับนักศึกษาพยาบาลในเรื่อง เกี่ยวกับการพยาบาล เพื่อประเมินผลการพยาบาลและปรับปรุงการพยาบาลให้ดีขึ้น

ส่วนลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกอื่น ๆ ในด้านการศึกษาในครูปฏิบัติการคลินิก มีความต้องการที่จะปฏิบัติให้มากกว่าที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันนี้ในทุก ๆ ลักษณะของงาน แสดงว่าครูปฏิบัติการคลินิกเห็นว่า งานที่ตนปฏิบัติจริงในปัจจุบันนี้ยังปฏิบัติไม่เต็มที่ ควรที่จะได้ปฏิบัติให้มากกว่านี้ ทั้งนี้เนื่องจาก สถาบันบางแห่งมิได้มีการกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของครูปฏิบัติการคลินิกไว้อย่างชัดเจน หรือ มีการมอบหมายงานที่ไม่เหมาะสม หรือขาดการปรึกษาหารือตกลงกันในกิจกรรมบางอย่างซึ่งครูปฏิบัติการคลินิกทุกคนในสถาบัน ควรจะกระทำเหมือน ๆ กัน มิใช่ต่างคนต่างทำ หรือ แผนกหนึ่งก็ทำอย่างหนึ่งต่างกันไป จากการวิจัยนี้เห็นได้ว่า ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้มากขึ้น คือ เรื่องของหลักสูตร การจัดหาอุปกรณ์การสอน การจัดทำ Rotation Plan การจัดทำรายสอน และการสอนในคลินิก การจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษาพยาบาล การประชุมร่วมกันกับนักศึกษาเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนในคลินิกเพื่อปรับปรุงการสอนในคลินิกให้ดีขึ้น ตลอดจนการร่วมประสาน

งานกับฝ่ายบริการพยาบาล ในอันที่จะช่วยใ้บริการพยาบาลให้ดีขึ้น

๒. ด้านการวิจัย ลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการด้านการวิจัยนี้สูงกว่าลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงในทุกลักษณะของงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่อง การแนะนำบุคลากรพยาบาลในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติการพยาบาลให้ดีขึ้น และการทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา การบริการและการบริหาร การพยาบาลด้วยตนเอง ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงถึง ๔.๑๓ และ ๓.๖๒ (ดูตารางที่ ๗) แสดงว่า ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการปฏิบัติงานในสองลักษณะนี้มาก แต่อย่างไรก็ดี ค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ต้องการ กับที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันก็มีความแตกต่างกันค่อนข้างสูงในทุกลักษณะของงาน เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานตามที่ต้องการและที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันจะเห็นว่า งานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงในปัจจุบันน้อยที่สุด คือ การทำการวิจัยด้วยตนเอง รองลงมาคือ การแนะนำบุคลากรพยาบาลในการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลมาใช้ และงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงในปัจจุบันมากที่สุด คือ การนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการพยาบาลด้วยตนเอง รองลงมาคือ การนำวิธีการพยาบาลแนวใหม่มาใช้เพื่อปรับปรุงการพยาบาลให้ดีขึ้น ส่วนลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการมากที่สุดคือ การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการพยาบาลด้วยตนเอง รองลงมาคือ การนำผลการวิจัยทางการพยาบาลมาใช้เป็นแนวทางในการสอนในคลินิก และที่รองการน้อยที่สุด คือ การทำการวิจัยด้วยตนเอง รองลงมาคือ การร่วมมือกับผู้อื่นในการทำการวิจัย ทั้งในและนอกสาขาพยาบาล การที่ครูปฏิบัติการคลินิกมีความต้องการในการทำการวิจัยด้วยตนเองและร่วมมือกับผู้อื่นในการวิจัยเท่าที่สุกเมื่อเทียบกับลักษณะงานอื่น ๆ ในด้านการวิจัย มิใช่ว่าครูปฏิบัติการคลินิกไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของการวิจัย ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ต้องการ มีความแตกต่างกันสูงสุดในระหว่างความแตกต่างของลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิก แต่ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากครูปฏิบัติการคลินิกไม่เคยทำการวิจัยมาก่อน หรือขาดการสนับสนุนจากผู้นบังคับบัญชา ขาดทุนทรัพย์ในการวิจัย หรือไม่มีเวลาในการปฏิบัติงานด้านการวิจัย เนื่องจากจะต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ

ในด้านการพยาบาลนั้น นับได้ว่า ยังขาดการวิจัยเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้การวิจัยทางการพยาบาล จึงควรได้รับการส่งเสริมยิ่ง ๆ ขึ้น เพราะการวิจัยนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งที่จะช่วยให้ได้ความรู้ใหม่เพิ่มเติม เป็นการทำให้วิทยาการเจริญขึ้น ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม เป็นการปรับปรุงคุณภาพของการพยาบาลให้ดีขึ้น นอกจากนี้ความรู้ที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์โดยตรงในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ทำการวิจัยนั้น วิธีการวิจัยยังสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาช่วยให้ทราบสาเหตุที่แท้จริงและวิธีการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติการพยาบาลอีกด้วย

๓. งานบริการ ลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงในปัจจุบันแตกต่างกับลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการ ใน ๑๓ ลักษณะของงาน คือ กะคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงในปัจจุบัน ลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติมากที่สุดในปัจจุบันคือ การรับผิดชอบในผู้ป่วยในความดูแลของนักศึกษาพยาบาลได้รับการรักษาพยาบาลตามแผนที่วางไว้ รองลงมาคือ การสังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย และการดูแลความสุขสบายของผู้ป่วยโดยทั่ว ๆ ไป ในหน่วยที่รับผิดชอบ ลักษณะงานที่ปฏิบัติจริงน้อยที่สุดคือ การให้การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะรายควยตนเองตามแผนที่วางไว้ รองลงมาคือ Patient Rounds พร้อมกับแพทย์ และการพบปะหารือกับผู้ร่วมทีมพยาบาลในการให้บริการแก่ผู้ป่วย ส่วนลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการปฏิบัติมากที่สุดในการบริการพยาบาลคือ การรับผิดชอบใหญ่ผู้ป่วยในความดูแลของนักศึกษาพยาบาลได้รับการพยาบาลตามแผนที่วางไว้ รองลงมาคือ การร่วมมือ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในทีมสุขภาพในเรื่องเกี่ยวกับการพยาบาล การเสนอข้อคิดเห็นในการแก้ไขปรับปรุงมาตรฐานการพยาบาลแก่หัวหน้าตึกหรือผู้ตรวจการ การร่วมมือกับหัวหน้าตึกในการเตรียมเครื่องใช้ในห้องผู้ป่วยใหม่จำนวนเพียงพอ พร้อมที่จะใช้ตลอดเวลาและการสังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย ลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการน้อยที่สุดคือ การให้การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะรายควยตนเองตามแผนที่วางไว้ รองลงมาคือ การให้ปฐมนิเทศแก่ผู้ป่วยรับใหม่บางรายและการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยบางรายควยตนเอง จะเห็นว่า การรับผิดชอบใหญ่ผู้ป่วยในความดูแลของนักศึกษาพยาบาลได้รับการพยาบาลตามแผนที่วางไว้ เป็นลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงในปัจจุบันมากที่สุดตรง

กับที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการปฏิบัติมากที่สุด และการให้การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะรายด้วยตนเองตามแผนที่วางไว้ก็เป็นลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงน้อยที่สุดและต้องการปฏิบัติมากที่สุดเช่นกัน ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจาก ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลป์ ด้านการพยาบาลถือว่า นักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจะต้องอยู่ภายใต้การดูแล รับผิดชอบของผู้ที่ช้เป็น มีใบอนุญาตในการประกอบโรคศิลป์แล้ว ดังนั้นการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลจึงเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของครูปฏิบัติการคลินิกที่จะควบคุม นิเทศการพยาบาลผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลมิให้มีความผิดพลาดในการปฏิบัติการพยาบาลขึ้น เนื่องจากครูปฏิบัติการคลินิกต้องการรับผิดชอบดูแลนักศึกษาพยาบาลจำนวนมากด้วยกัน จึงไม่มีโอกาสที่จะได้วางแผนการพยาบาลผู้ป่วยบางรายด้วยตนเอง ดังนั้น การให้การพยาบาลผู้ป่วยตามแผนที่วางไว้ก็ย่อมเป็นไปได้ การให้การพยาบาลผู้ป่วยตามแผนที่วางไว้จึงเป็นงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติ น้อยที่สุด แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่า ครูปฏิบัติการคลินิกจะไม่ได้วางแผนการพยาบาลผู้ป่วยด้วยตนเองก็จะต้องทำหน้าที่ตรวจและแก้ไขแผนการพยาบาลผู้ป่วยที่นักศึกษาพยาบาลวางไว้ สำหรับผู้ป่วยแต่ละรายในความรับผิดชอบของตน ในการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยแต่ละคนนั้น จะต้องเข้าใจถึงการดูแลผู้ป่วยทุกแง่มุม และต้องประเมินความต้องการของผู้ป่วย ผู้วางแผนการพยาบาลจะต้องมีทักษะ ความรู้ ทักษะที่ดี มีความสนใจและมีความรู้สึกไวต่อความต้องการของผู้ป่วย แผนการพยาบาลนั้นจะต้องยืดหยุ่น ปรับปรุงแก้ไขตามอาการ เปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย และจะต้องเป็นแผนการที่สามารถดำเนินการได้ การวางแผนการพยาบาลที่เหมาะสมจะต้องประกอบด้วย ความรู้ทาง ส่วนประกอบทางชีววะ หรือสรีระของมนุษย์ บุคลิกลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล วัฒนธรรม ความแตกต่างไปจากปกติของบุคคลนั้น การดูแลในด้านการแพทย์ วิธีการพยาบาลต่าง ๆ และ งานประจำวันของโรงพยาบาล การวางแผนการพยาบาล เป็นเทคนิค

กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง, การวางแผนการดูแลผู้ป่วย.

ของการแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง เพื่อใ้บรรลุมิติประสงค์ของการพยาบาลที่สมบูรณ์แบบ ประโยชน์
ที่จะได้รับจากการวางแผนการพยาบาลคือ สามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยเป็นรายบุคคลที่ค
เนื่องกัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล เป็นการคิดต่อสื่อสารการพยาบาล การ
ประสานงานการพยาบาล การประเมินการพยาบาล ปลุกฝังการทำงานเป็นทีม และเป็นการ
ให้การพยาบาลอย่างสมบูรณ์แบบ เพื่อช่วยใ้ผู้ป่วยผ่านพ้นปัญหาต่าง ๆ ที่เขาเผชิญอยู่ ช่วย
ใ้ผู้ป่วยปรับตัวเองได้ในเรื่องความเจ็บป่วยของตน และรู้สึกว่ามีคุณค่า ร่วมมือในการรักษา
พยาบาลและฟื้นคืนสู่สภาพเดิมโดยเร็วที่สุด

ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ตองการ คำนการ
บริการพยาบาลซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๒ ลักษณะคือ การสังเกต
อาการ เปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยและการใ้สุขศึกษาแก่ผู้ป่วยเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เนื่อง
จากงานในสองลักษณะดังกล่าวเป็นงานของพยาบาลทุกคน ดังเช่น เลสนิกและแอนเดอร์สัน
(Lesnik and Anderson) ได้กล่าวถึงขอบเขตการปฏิบัติงานของพยาบาลไว้ว่า จะต้อง
สังเกตเกี่ยวกับอาการแสดงและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของผู้ป่วยทั้งทางคานร่างกายและจิตใจ การ
ใ้คำแนะน้า และความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัยแก่บุคคลทั่วไป

๔. คำนการบริหาร ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน
กับที่ตองการซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี ๒ ลักษณะคือ การใ้คำปรึกษา
ในเรื่องส่วนตัวแก่เจ้าหน้าที่พยาบาล และการใ้เหตุผลและร่วมในการพิจารณาเดือชั้น ชั้น อัตรา
เงินเดือของเจ้าหน้าที่พยาบาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบการบริหารงานบุคคลของโรงพยาบาล
ที่แยกฝ่ายบริการพยาบาลกับฝ่ายการศึกษาพยาบาลออกจากกัน และโดยลักษณะงานของครูปฏิบัติ
การคลินิก ครูปฏิบัติการคลินิกใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับนักศึกษายพยาบาล ดังนั้น จึงไม่มีเวลาใ้
เจ้าหน้าที่พยาบาลใ้ปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ประกอบกับขณะที่ปฏิบัติงานบนคลินิก ครูปฏิบัติการ

คลินิกมุ่งที่การบริการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ไม่ใ้มุ่งที่การบริการพยาบาลของเจ้าหน้าที่พยาบาลเท่าใดนัก และในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนชั้น ชั้น อัตราเงินเดือนของเจ้าหน้าที่พยาบาลก็เป็นหน้าที่โดยตรงของหัวหน้าตึกและบุตรตรวจการพยาบาล คุรุปฏิบัติการณ์จึงมีความเห็นว่า งานในสองลักษณะดังกล่าวความที่ปฏิบัติในปัจจุบันตรงกับที่ต้องการปฏิบัติแล้ว

งานด้านบริหารที่คุรุปฏิบัติการณ์ปฏิบัติจริงมากที่สุดคือ การให้ความร่วมมือและประสานงานกับแผนกอื่น ๆ รองลงมาคือ การให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยงาน งานที่คุรุปฏิบัติการณ์ปฏิบัติจริงน้อยที่สุดคือ การรวมวางแผนงบประมาณประจำปี รองลงมาคือ การให้เหตุผลและร่วมในการพิจารณาเลื่อนชั้น ชั้น อัตราเงินเดือนของเจ้าหน้าที่พยาบาล ส่วนงานด้านบริหารที่คุรุปฏิบัติการณ์ต้องการปฏิบัติมากที่สุดคือ การให้ความร่วมมือ และประสานงานกับแผนกอื่น ๆ รองลงมาคือ การร่วมมือกับสถาบันอื่นในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและการศึกษา การให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยแก่เจ้าหน้าที่พยาบาล และการให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยงาน งานด้านบริหารที่คุรุปฏิบัติการณ์ต้องการน้อยที่สุด คือ การรวมวางแผนงบประมาณประจำปี รองลงมาคือ การให้เหตุผล และร่วมในการพิจารณาเลื่อน ชั้น ชั้น อัตราเงินเดือนของเจ้าหน้าที่พยาบาล จะเห็นได้ว่า ลักษณะงานที่คุรุปฏิบัติการณ์ปฏิบัติจริงมากที่สุดตรงตามที่คุรุปฏิบัติการณ์ต้องการมากที่สุด และลักษณะงานที่คุรุปฏิบัติการณ์ปฏิบัติจริงน้อยที่สุดก็ตรงตามที่คุรุปฏิบัติการณ์ต้องการน้อยที่สุดเช่นกัน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานที่คุรุปฏิบัติการณ์ปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ต้องการด้านการบริหาร จะพบว่า มีความแตกต่างกันถึง ๑๔ ลักษณะของงานคือ การจัดกำลังเจ้าหน้าที่พยาบาล การมอบหมายงาน การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย เครื่องมือและอุปกรณ์การรักษาพยาบาล การประชุมพิเศษเจ้าหน้าที่พยาบาล การจัดอบรมเจ้าหน้าที่พยาบาล การประเมินผลงานด้านบริการพยาบาล การชมเชยและชี้แจงข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พยาบาล การส่งเสริม บำรุงขวัญของเจ้าหน้าที่พยาบาล การช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยงาน การวางแผนงบประมาณประจำปี การให้ความร่วมมือ

และประสานงานกับแผนกอื่นทั้งในและนอกสถาบัน รวมทั้งการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่พยาบาล
 เขารวมเป็นสมาชิกของสมาคมและร่วมในกิจกรรมของสมาคมพยาบาล ซึ่งลักษณะงานดังกล่าว
 ข้างต้น คาคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกของการสูงกวาที่ปฏิบัติจริงในทุก
 ลักษณะของงาน แสดงว่า ครูปฏิบัติการคลินิกของการปฏิบัติงานการบริหารเพิ่มขึ้นในทุกลักษณะ
 ของงาน ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจาก การปฏิบัติการพยาบาลจะโดยผลดีตามความมุ่งหมายของฝ่าย
 บริการพยาบาลนั้น จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือด้วยดีจากฝ่ายการศึกษา คือ จากครูปฏิบัติ
 การคลินิคนั้นเอง ความร่วมมือกันระหว่างผู้ผลิต (ฝ่ายการศึกษา) และผู้ใช้ (ฝ่ายบริการ
 พยาบาล) จะช่วยให้ฝ่ายการศึกษามีคุณภาพดีที่มุ่งคุณภาพ ประโยชน์ได้เต็มที่ สนองความตอง
 การของฝ่ายบริการพยาบาลอย่างแท้จริง ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามความมุ่งหมายที่กำหนด
 ไว้ ช่วยให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพยาบาลสูงขึ้น การที่ครูปฏิบัติการคลินิคมิมีบทบาท
 ในการบริหารงานพยาบาลมากขึ้นจะช่วยจัดปัญหาข้อขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ให้ลดลง ในขณะ
 เดียวกัน ครูปฏิบัติการคลินิคจะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ วิธีการในการบริหารตารพยาบาลให้แก่
 นักศึกษาพยาบาล ทำให้การปฏิบัติงานพยาบาลของนักศึกษาเป็นไปด้วยดีและราบรื่น เป็นการ
 ช่วยจัดของว่างระหว่างฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการพยาบาล

เมื่อพิจารณาคาคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิคปฏิบัติจริงในปัจจุบัน
 กับที่ตองการในตางตาง ๆ โดยส่วนรวม (ดังภาคผนวก ข และ ก) แล้ว จะพบว่า งาน
 ที่ครูปฏิบัติการคลินิคปฏิบัติจริงมากที่สุดคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานในคลินิคของนักศึกษา
 พยาบาล รองลงมาคือ การจัดการสอนในคลินิค การวางแผนการสอนในวิชาที่รับผิดชอบ
 การมอบหมายงานแก่นักศึกษาพยาบาล การนิเทศการปฏิบัติงานในคลินิคของนักศึกษาพยาบาล
 และการประชุมนิเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในคลินิคแก่นักศึกษาพยาบาลตามลำดับ งานที่ครูปฏิบัติ
 การคลินิคปฏิบัติจริงน้อยที่สุดคือ การทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา การบริการหรือการบริหาร
 การพยาบาลด้วยตนเอง รองลงมาคือ การวางแผนงบประมาณประจำปี การให้เหตุผล และ
 ร่วมในการพิจารณาเลื่อนขั้น ขั้น อัตราเงินเดือนของเจ้าหน้าที่พยาบาล การวางแผนจัดกำลัง
 เจ้าหน้าที่พยาบาลและการประชุมนิเทศเจ้าหน้าที่พยาบาล ส่วนงานที่ครูปฏิบัติการคลินิคตองการปฏิบัติ

มากที่สุดคือ การบันทึกและรายงานการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล รองลงมาคือ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การมอบหมายงานแก่นักศึกษาพยาบาล การจัดการสอนในคลินิก และการนิเทศการปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล งานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การรวมวางแผนงบประมาณประจำปี รองลงมาคือ การให้ข้อมูลและร่วมในการพิจารณาเลื่อนชั้น ชั้น อัตราเงินเคื่อนของเจ้าหน้าที่พยาบาล การปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่พยาบาลของเจ้าหน้าที่พยาบาลและการรวมในการวางแผนจัดกำลังเจ้าหน้าที่พยาบาล ซึ่งอาจสรุปได้ว่า ลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติมากในมีปัจจุบัน คือ งานในด้านการศึกษางานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงน้อย คือ งานในด้านการวิจัย รองลงมาคือ งานในด้านการบริหาร ส่วนลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการปฏิบัติมากคือ งานด้านการศึกษาเช่นกัน และงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการปฏิบัติน้อยคือ งานด้านการบริหาร

จากการวิจัยพบว่า ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลแต่ละสถาบันตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันกับที่ต้องการ มีความแตกต่างกันในแต่ละสถาบันดังนี้

๑. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ต้องการสูงกว่าที่ปฏิบัติจริงในทุก ๆ กิจกรรม คือ ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ต้องการแตกต่างกับลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติจริงในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐ (ดังตารางที่ ๑๐) แสดงว่า ครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ต้องการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้นกว่าที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันในทุก ๆ กิจกรรม

๒. โรงพยาบาลศิริราช ครูปฏิบัติการคลินิกเห็นว่า งานในด้านการบริการและการบริหารตามที่ปฏิบัติอยู่นั้นเหมาะสมดีแล้ว ส่วนงานในด้านการศึกษาและการวิจัยควรได้ปรับปรุง คือ ครูปฏิบัติการคลินิกเห็นว่า ควรจะได้มีบทบาทในการปฏิบัติงานในด้านการศึกษาและการวิจัยเพิ่มขึ้น

๓. โรงพยาบาลรามธิบดี ลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิกต้องการให้แก้ไขคือ งานด้านการวิจัย กล่าวคือ ให้มีการปฏิบัติงานในด้านการวิจัยเพิ่มขึ้น ส่วนงานด้านอื่น ๆ เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว

๔. โรงพยาบาลหญิง งานที่ครูปฏิบัติการคลินิกเห็นว่าเหมาะสมแล้วคือ งาน
ในด้านการศึกษาและการบริการ ส่วนงานในด้านการวิจัยและการบริหารครูปฏิบัติการคลินิก
เห็นว่า ควรจะได้ไปปฏิบัติมากกว่าที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

๕. โรงพยาบาลวชิระ ครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลวชิระมีความเห็น
เช่นเดียวกับครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลหญิง คือ เห็นว่า งานในด้านการศึกษา
และการบริการเหมาะสมแล้ว และควรจะได้ปฏิบัติงานด้านการวิจัยและการบริหารมากกว่า
ที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

๖. โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ลักษณะงานที่ครูปฏิบัติการคลินิก เห็นว่าเหมาะ
สมแล้ว คือ งานด้านการศึกษา ส่วนในด้านการวิจัย การบริการและการบริหารนั้น ครูปฏิบัติ
การคลินิกเห็นว่า ควรจะได้ปฏิบัติงานดังกล่าวข้างตนมากกว่าที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน กับ
ที่ต้องการ ในด้านการศึกษา การวิจัย การบริการ และการบริหาร ในหกสถาบันการศึกษา
ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นอกจากนี้ลักษณะงานของครู
ปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันด้านการบริการและการบริหารที่มีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่ง เมื่อพิจารณาความแตกต่างของลักษณะงานของครูปฏิบัติการ
คลินิกประจำโรงพยาบาลเป็นคู่ ๆ ไปแล้ว จะเห็นว่า ลักษณะงานด้านบริการของครูปฏิบัติการ
คลินิกประจำโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าแตกต่างกับงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาล
จุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลรามธิบดี และไม่แตกต่างกับงานของครู
ปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลหญิง และ โรงพยาบาลวชิระ (ดังตารางที่ ๒๑, ๒๒ และ
๒๓) และลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลรามธิบดีก็แตกต่างกับงานของ
ครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลหญิงในด้านการบริการ (ดังตารางที่ ๒๓)

ส่วนลักษณะงานด้านการบริหารของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลรามธิบดี
จะแตกต่างกับงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลหญิง โรง
พยาบาลวชิระ และโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า (ดังตารางที่ ๒๖, ๒๗ และ ๒๘) และ
ลักษณะงานด้านบริการของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์แตกต่างกับงาน

ของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า (ดูตารางที่ ๒๖)

การที่ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลในด้านการบริการ และการบริหารตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันแตกต่างกันนี้ อาจเนื่องจากการบริหารงานของแต่ละสถาบันแตกต่างกันไป เช่น โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ การบริหารงานในระดับสูงสุดขึ้นกับคณะกรรมการอำนวยการสภาการศึกษาไทย โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าขึ้นกับกระทรวงกลาโหม และโรงพยาบาลรามธิบดีขึ้นกับทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลให้การปฏิบัติงานด้านการบริการและการบริหารของครูปฏิบัติการคลินิกแตกต่างกันไปตามนโยบาย วัตถุประสงค์ งานและตามเป้าหมายของแต่ละสถาบัน ถ้าพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของกิจกรรมในด้านการบริการและการบริหารตามที่ปฏิบัติจริงในระหว่างหกสถาบันแล้ว จะเห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของกิจกรรมทั้งสองด้านของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลรามธิบดี สูงกว่าโรงพยาบาลอื่น ๆ ทั้งหมด (ดังภาคผนวก ง) ทั้งนี้ เพราะโรงพยาบาลรามธิบดีมีระบบการบริหารงานที่แตกต่างกับโรงพยาบาลอื่น ๆ กล่าวคือ การบริหารงานของพยาบาลประจำโรงพยาบาลรามธิบดี มิได้แยกฝ่ายการบริการพยาบาลออกจากการศึกษาพยาบาล ผู้ตรวจการพยาบาลแต่ละแผนกมีหน้าที่รับผิดชอบงานทั้งด้านการบริการและด้านการศึกษาพยาบาล การจัดการบริหารของโรงพยาบาลรามธิบดีนี้เป็นไปตามแนวความคิดในรูป Joint appointment concept เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างการบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาล เป็นความพยายามที่จะหาวิธีการต่าง ๆ มาส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างฝ่ายการบริการพยาบาลและฝ่ายการศึกษาพยาบาลให้ดีขึ้น Joint appointment concept นี้ หมายถึงบุคคลที่ทำหน้าที่สองอย่าง คือ ทำงานทั้งทางด้านการบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาล เป็นสื่อกลางระหว่างพยาบาลและผู้บริหาร บทบาทของ Joint appointee นั้น ในแต่ละสถาบันจะแตกต่างกันไป ไพริก (Pierik) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการมี Joint appointee

๑๑
Madaline M. Pierik, "Joint Appointment : Collaboration for Better Patient Care," Nursing Outlook, (Vol.21, No.9, September, 1973), pp.576-578.

ไว้ ๓ ประการ คือ

- ๑. เพื่อยกระดับมาตรฐานการพยาบาลให้ประสิทธิภาพดีขึ้น
- ๒. เพื่อส่งเสริมใ้บรรรยากาศระหว่างพยาบาลและนักศึกษาพยาบาลชั้น และนักศึกษาพยาบาลมี Role model ที่ดี
- ๓. เพื่อส่งเสริมให้การทำงานคานการวิจัยของพยาบาลมีความสำคัญยิ่งขึ้น

ขอขยายงานที่ Joint appointee ต้องรับผิดชอบคือ การให้ความร่วมมือหรือเป็นผู้ประสานงานระหว่างการบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาล การมี Joint appointee นั้นมีผลดีหลายประการ อาทิเช่น

- ๑. ให้โอกาสแก่บุคลากรได้แสดงผลงานเต็มความสามารถ
- ๒. ผู้ป่วยได้รับการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ
- ๓. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างการบริการพยาบาลกับการศึกษาพยาบาลลดลง

เพราะ Joint appointee เขาใจถึงระเบียบงานของทั้งสองฝ่าย ยอมรับว่าปัญหา คืออะไร อยู่ที่ใดจะแก้ไขอย่างไร

๔. นักศึกษาพยาบาลจะมี Role Model ที่ดี เพราะ Joint appointee สามารถทำงานได้ทั้งสองคาน

๕. การที่ผู้เขาใจสถานการณ์ เป็นผู้ประสานงานอยู่ ย่อมทำให้บรรยากาศในการปฏิบัติงานอบอุ่น ไม่น่าเบื่อ ทุกคนมีกำลังใจในการทำงาน

แต่กระนั้นก็ตาม การมี Joint appointee นั้นมีผลเสียอยู่บ้าง นั่นคือ ผู้เป็น Joint appointee จะต้องรับผิดชอบทั้งทางคานบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาล ซึ่งนับว่าเป็นงานที่หนักอย่างยิ่ง ถ้าของการมีชั่วโมงสอนนักศึกษาพยาบาลมากแล้ว จะต้องใช้เวลาเตรียมการสอนเพิ่มขึ้น ทำให้ผลงานที่ปฏิบัติไม่ได้เท่าที่ควร

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยเมื่อครั้งไปฝึกงานที่โรงพยาบาลรามาริบัติ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ และจากการศึกษาจากบุคคลภายในโรงพยาบาลรามาริบัติ โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ก็พบว่า ยังมีปัญหาอยู่เช่นกัน เป็นคนว่า ครูปฏิบัติการณ์ไม่มั่นใจพอ ถ้าจะต้องทำหน้าที่แทนหัวหน้าตึก ขณะเดียวกันหัวหน้าตึกบางคนก็ไม่มีทักษะและประสบการณ์ในการสอน ทำ

ให้เกิดปัญหา เมื่อต้องทำหน้าที่แทนครูปฏิบัติการคลินิก ตามสภาพความเป็นจริงแล้ว ไม่ว่าจะ
 การบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลจะแยกหรือรวมกัน ถ้าผู้บริหารสามารถเข้าใจและ
 มองเห็นปัญหาที่นำจะป้องกันหรือหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้ อยู่ที่ยุติบริหารจะหาวิธีการปฏิบัติ
 ใดๆ จึงจะไม่ทำให้เกิดปัญหา ไม่เกิดช่องว่างความขัดแย้งขึ้นระหว่างฝ่ายการศึกษาพยาบาล
 และฝ่ายบริการพยาบาล โดยที่ผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงปรัชญาและวัตถุประสงค์หลักของการ
 พยาบาล คือ การให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ป่วยมีความสุข ทั้งทาง
 ร่างกายและจิตใจ สามารถออกจากโรงพยาบาลไปดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างดีที่สุดในสภาพของเขา
 เขา คอยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะการบริหารงานที่แตกต่างกันไปของแต่ละสถาบัน
 มีผลในงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลแต่ละสถาบันแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน
 ระหว่างสถาบันที่มีคณะแพทยศาสตร์และไม่มีคณะแพทยศาสตร์ มีความแตกต่างกันในลักษณะของ
 งานด้านการบริการด้านเดียว คือ สถาบันที่มีคณะแพทยศาสตร์ให้บริการมากกว่าสถาบันที่ไม่มี
 มีคณะแพทยศาสตร์ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สถาบันที่มีคณะแพทยศาสตร์มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
 โรคมากกว่าสถาบันที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ มีเครื่องมือและอุปกรณ์การรักษามากกว่า
 จำนวนเตียงในการรับ ผู้ป่วยสูงกว่า ประกอบกับความเชื่อถือเดิมของประชาชนที่มีต่อโรง
 พยาบาลที่สร้างมานาน จึงทำให้สถาบันที่มีคณะแพทยศาสตร์มีโอกาสให้บริการแก่ประชาชน
 มากกว่าสถาบันที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ส่วนลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกในด้านอื่น ๆ
 ตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน ระหว่างสถาบันที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ไม่มีความแตกต่างกัน
 แสดงว่า ครูปฏิบัติการคลินิกในสถาบันที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์ปฏิบัติงานในด้านการศึกษา
 การวิจัยและการบริหาร เหมือน ๆ กัน และครูปฏิบัติการคลินิก ในสถาบันที่มีและไม่มีคณะแพทย
 ศาสตร์ มีความต้องการในการปฏิบัติงานในด้านการศึกษา การวิจัย การบริการ และการ
 บริหาร ไม่แตกต่างกัน (ดังตารางที่ ๓๐) แสดงว่า ครูปฏิบัติการคลินิกมีความเห็นว่า ลักษณะ
 งานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลทั้งในสถาบันที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ควรจะ
 เป็นเช่นเดียวกันในทุก ๆ ด้าน ผู้วิจัยมีความเห็นตรงกับผลการวิจัยนี้ว่า ลักษณะงานของครู

ปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลแห่งใดก็ตาม ควรจะปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน เพราะบทบาทของครูปฏิบัติการคลินิกคือ การเป็นทั้งครูและเป็นทั้งพยาบาลในขณะเดียวกัน ดังนั้น ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบจึงควรเหมือน ๆ กัน อาจจะแตกต่างกันที่วิธีการดำเนินการอันเป็นเรื่องของนโยบายการบริหารของแต่ละสถาบันเท่านั้น ดังเช่น เมื่อพูดถึง "ครู" ทุกคนก็เข้าใจว่า หน้าที่หลักของครูคืออะไร หรือ "พยาบาล" ทุกคนเข้าใจว่า พยาบาลมีหน้าที่อะไร ดังนั้นเมื่อพูดถึง "ครูปฏิบัติการคลินิก" ก็ย่อมหมายถึงบุคคลที่ทำหน้าที่ใดลักษณะอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นทั้งครูและพยาบาลในขณะเดียวกัน มีหน้าที่หลักในการผลิตพยาบาลที่สามารถให้บริการพยาบาลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สุด เป็นที่พอใจของผู้รับบริการพยาบาลโดยทั่วไป

นอกจากนี้ ถ้าพิจารณาถึงลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน กับที่ต้องการ ในระหว่างผู้ที่มีวุฒิต่างกันแล้วจะเห็นว่า ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกในระหว่างผู้ที่มีวุฒิต่างกันทั้งที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันและตามที่ต้องการนั้น ไม่มีความแตกต่างกันเลย ในทุก ๆ ด้าน (ดังตารางที่ ๓๒ - ๓๔) อันเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่า ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาล ซึ่งมีวุฒิต่างกันไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากไม่มีการมอบหมายงานให้แก่ครูปฏิบัติการคลินิกตามวุฒิความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคล หรือมิได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ (Job description) และอำนาจ (Authority) ไว้อย่างชัดเจน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ มีการมอบหมายแต่หน้าที่รับผิดชอบ แต่ไม่ได้อำนาจให้ จึงทำให้เกิดความขัดแย้ง กวากายในงานซึ่งกันและกัน ดังนั้น การมอบหมายงาน จึงควรกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้แน่นอน พร้อมทั้งระบุว่า จะมีอำนาจในการตัดสินใจอะไรใดบ้าง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน เกิดความรู้สึกที่จะต้องรับผิดชอบทุกอย่างในสิ่งที่ตนปฏิบัติ การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบควรจัดทำขึ้น โดยอาศัยความคิดเห็นทั้งของผู้บริหารและครูปฏิบัติการคลินิก เพื่อให้เกิดการยอมรับว่า หน้าที่รับผิดชอบของครูปฏิบัติการคลินิกมีอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด และเต็มใจที่จะรับหน้าที่เหล่านั้นไปปฏิบัติ การกำหนดขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบ (Job description) เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน จะช่วยให้ครูปฏิบัติการคลินิกทราบว่า ตนมีหน้าที่อะไรบ้าง ในการมอบหมายงานให้แก่ครูปฏิบัติการคลินิกนั้น ควรใดคำนึงถึง คุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนทักษะในการปฏิบัติของครูปฏิบัติการคลินิกแต่ละคน อันเป็นการแบ่งงาน

ของครูปฏิบัติการคลินิกแต่ละคนมีให้ซ้ำซ้อนกัน และเป็นการจัดคนให้ตรงกับงาน อันจะเป็นผล
ให้การดำเนินงานของสถาบันแต่ละแห่ง เป็นไปโดยราบรื่น และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ขอเสนอแนะ

ขอเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

๑. ควรจะได้อศึกษาลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกประจำโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาค เพื่อจะได้อทราบถึงลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกที่แท้จริงของสถาบันนั้น ๆ
๒. ควรศึกษาลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกในสถาบันส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเปรียบเทียบว่า ลักษณะงานของครูปฏิบัติการคลินิกแตกต่างกันหรือไม่
๓. ควรจะใช้คำถามแบบปลายเปิดรวมกับการสัมภาษณ์ การสังเกต และการใช้คำถามแบบประมาณค่า เพื่อจะได้อศึกษาถึงลักษณะงานที่ครอบคลุมสภาพเป็นจริงของสถาบันนั้น ๆ
๔. ควรจะได้อศึกษาถึงอัตราการทำงานในแต่ละด้านของครูปฏิบัติการคลินิกอย่างละเอียด เพื่อทราบถึงอัตราการทำงานที่แท้จริงของครูปฏิบัติการคลินิก

ขอเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานของครูปฏิบัติการคลินิก

๑. ด้านวิชาการ ทางสถาบันควรปรับปรุงการมอบหมายงานให้แก่วุฒิปฏิบัติ / การคลินิก โดยคำนึงถึง ระยะเวลา และความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อที่จะได้ใช้ทรัพยากรบุคคลให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ สนับสนุนให้ครูปฏิบัติการคลินิกได้ศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้สถาบันนั้น ๆ มีครูปฏิบัติการคลินิกที่มีความรู้ ความสามารถอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ทางสถาบันอาจสนับสนุนด้านวิชาการแก่วุฒิปฏิบัติ การปฏิบัติการคลินิก โดยการจัดการศึกษาอบรมประจำการ (Inservice Education) หรือการสัมมนาทางวิชาการภายในสถาบันเองหรือร่วมกับสถาบันอื่น ๆ จัดหาหนังสือทางวิชาการปรับปรุงห้องสมุด เพื่อให้เป็นแหล่งที่ครูปฏิบัติการคลินิกจะได้ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม ให้ครูปฏิบัติการคลินิก มีส่วนร่วมในการจัดทำและประเมินหลักสูตรมากขึ้น

๒. งานการวิจัย คุรุปฏิบัติการคลินิกต้องการทำงานด้านการวิจัยมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ผลงานด้านการวิจัยจะทำให้มาตรฐานวิชาชีพพยาบาลสูงขึ้น ประกอบกับการวิจัยเป็นหน้าที่สำคัญของครูในสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันแต่ละแห่งจึงควรให้การส่งเสริมการวิจัย ซึ่งอาจจะทำได้โดยการจัดแบ่ง เวลาการปฏิบัติงานของคุรุปฏิบัติการคลินิกไว้เพื่อการวิจัย จัดหาทุนในการวิจัยให้ เปิดโอกาสให้คุรุปฏิบัติการคลินิกทำการวิจัยด้วยตนเอง บนหอผู้ป่วยหรือ นำผลการวิจัยที่ได้ออกมาใช้บนหอผู้ป่วย เพื่อปรับปรุงการบริการพยาบาลให้ดีขึ้น

๓. งานบริการพยาบาล ควรจะได้มีการปรับปรุงงานของคุรุปฏิบัติการคลินิกในด้านนี้ โดยการให้คุรุปฏิบัติการคลินิกได้ให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วยน้อยลง จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างฝ่ายบริการพยาบาลและฝ่ายการศึกษา เป็นประจำ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงมาตรฐานการพยาบาล เพื่อประโยชน์ในการให้ความร่วมมือประสานงานกันในเรื่องเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่าย ในเรื่องเกี่ยวกับการบริการพยาบาล นอกจากนี้ ฝ่ายการศึกษายังมีโอกาสถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ ด้านวิชาการให้แก่ฝ่ายบริการพยาบาล อันเป็นผลให้การบริการพยาบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คุรุปฏิบัติการคลินิกมีโอกาสใกล้ชิดและช่วยเหลือนักศึกษาพยาบาล เมื่อมีปัญหาในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยมากขึ้น

๔. งานการบริหาร แมวจากผลการวิจัยนี้ คุรุปฏิบัติการคลินิกมีความเห็นว่างานที่ตนปฏิบัติอยู่นั้นตรงตามที่ตนต้องการก็ตาม ผู้บริหารควรจะได้คำนึงถึงและนำหลักการบริหารงานบุคคลมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคคลในหน่วยงานและให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพสูง อาทิเช่น เปิดโอกาสให้คุรุปฏิบัติการคลินิกได้ใช้ความรู้ ความชำนาญ ความคิดริเริ่มของตนเอง สร้างทัศนคติที่ดีในการทำงาน วางมาตรฐานและสร้างเสริมองค์ในการวัดผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน พิจารณาการเลื่อนขั้น เงินเดือนด้วยความยุติธรรม ให้เงินเดือนตอบแทนเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและความรับผิดชอบ สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บริหารกับคุรุปฏิบัติการคลินิก โดยการให้ความเมตตาซึ่งกันและกัน จัดสวัสดิการที่ดีให้กับคุรุปฏิบัติการคลินิก รวมทั้งการส่งเสริมขวัญในการทำงานของคุรุปฏิบัติการคลินิก นอกจากนี้ ผู้บริหาร

ควรจัดให้มีการพบปะหารือกันระหว่างผู้ร่วมทีมพยาบาลในการให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วย

๕. เนื่องจากครุปฏิบัติการณ์คลินิกมีความต้องการปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกันในทุกสถาบัน ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรนำผลการวิจัยนี้ไปประกอบการพิจารณาในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ (Job description) ของครุปฏิบัติการณ์คลินิก

๖. จากการวิจัยนี้ ปรากฏว่า ลักษณะงานของครุปฏิบัติการณ์คลินิกตามที่ปฏิบัติจริงในด้านการบริการและการบริหารของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าแตกต่างไปจากสถาบันอื่น โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะงานของครุปฏิบัติการณ์คลินิกต่ำกว่าทุกสถาบัน ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรปรับปรุงงานของครุปฏิบัติการณ์คลินิกในด้านการบริการและการบริหาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย